

OPENBAAR MINISTERIE

College van procureurs-generaal

Postbus 20305, 2500 EH Den Haag

Ministerie van Justitie en Veiligheid
Directie Rechtshandhaving en
Criminaliteitsbestrijding

wob weiderinasarond

Postbus 20301
2500 EH DEN HAAG

Prins Clauslaan 16
2595 AJ Den Haag
T +31 88 699 11 00
www.om.nl

Datum 7 juni 2019
Onderdeel WBOM
Ons kenmerk WBOM/18058
Uw kenmerk 2580229
Onderwerp Advies wetsvoorstel stoprijbewijs

Bij beantwoording de datum en
ons kenmerk vermelden.

Geachte mevrouw wo wob

Bij brief van 3 mei 2019 heeft u namens de minister van Justitie en Veiligheid het College van procureurs-generaal gevraagd te adviseren over een conceptwetsvoorstel van de minister van Infrastructuur en Waterstaat, inhoudende een wijziging van de Wegenverkeerswet 1994 en enkele andere wijzigingen (Wet stoprijbewijs).

Voorgesteld wordt, in geval van vermissing of diefstal van het rijbewijs, de verplichting tot het laten opmaken van een proces-verbaal te schrappen. Voorzien wordt in een mogelijkheid dat de betrokken rijbewijshouder elektronisch melding kan doen, niet alleen van diefstal of vermissing van zijn rijbewijs, maar ook van het vermoeden van fraude met dat rijbewijs of daarop voorkomende gegevens. Doordat deze melding vervolgens direct in het rijbewijsregister wordt geregistreerd, wordt het rijbewijs direct ongeldig en hoeft betrokkene niet te wachten tot de afgifte van een nieuw of vervangend rijbewijs.

Met de maatregelen wordt beoogd zoveel mogelijk te voorkomen dat het rijbewijs, of de gegevens daarop, kunnen worden gebruikt bij criminele activiteiten. Een bijkomend voordeel is dat de dienstverlening van de overheid aan de burger wordt verbeterd. Ten slotte wordt met de nieuwe regeling beter aangesloten bij een in de praktijk reeds gegroeide situatie.

Het College heeft met belangstelling en instemming kennis genomen van de voorstellen. Het heeft over het wetsvoorstel nog slechts een enkele opmerking.

Onderdeel F

Als eerste wijst het College op de eerste volzin van het voorgestelde derde lid van artikel 123 WVV 1994. Deze volzin luidt: "Indien de melding, bedoeld in het eerste lid, onderdeel h, een melding wegens het vermoeden van fraude met het rijbewijs of misbruik van de daarop vermelde gegevens betreft, levert de houder het rijbewijs in bij de Dienst Wegverkeer, of de burgemeester." De drie redenen die het genoemde onderdeel h noemt, zijn, kort gezegd: (a) vermissing, (b) diefstal, (c) een vermoeden van fraude of misbruik. Het spreekt vanzelf dat iemand wiens rijbewijs is vermist of gestolen, dit rijbewijs niet kan inleveren. Maar het spreekt niet vanzelf dat iemand die vermoedens heeft van fraude of misbruik van zijn rijbewijs, dit rijbewijs wél kan inleveren. Fraude en misbruik kunnen immers ook samengaan met (want het gevolg zijn van) vermissing of diefstal. Het College hoopt dan ook dat het onder de voorgestelde wet (technisch) mogelijk wordt om melding te maken van de combinatie van zowel diefstal of vermissing en anderzijds als vermoeden van fraude of misbruik. Op iemand die zo'n gecombineerde melding doet, kan logischerwijs niet de verplichting rusten dat hij zijn rijbewijs inlevert en de wet zou ook niet moeten suggereren dat die verplichting toch bestaat. Om die reden stelt het College voor de bewuste volzin aldus te herformuleren: "Indien de melding, bedoeld in het eerste lid, onderdeel h, een melding wegens het vermoeden van fraude met het rijbewijs of misbruik van de daarop vermelde gegevens betreft, levert de houder die nog over het rijbewijs beschikt dit in bij de Dienst Wegverkeer, of de burgemeester." Met betrekking tot het inleveren bij de burgemeester merkt het College op dat het aanbeveling verdient om ergens (liefst in de wet zelf) te expliciteren dat daarmee is bedoeld de burgemeester van de woongemeente van de houder. (Er zou immers ook nog gedacht kunnen worden aan burgemeester van de gemeente die als afgeevende instantie op het rijbewijs wordt vermeld.)

In de tweede plaats vestigt het College de aandacht op het nieuwe vijfde lid van artikel 123 WVV 1994. Die bepaling luidt: "De in het eerste lid, onderdeel h, bedoelde melding kan in geval van vermissing of diefstal ook worden gedaan, indien ten aanzien van het rijbewijs inmiddels een vordering tot overgifte van dat rijbewijs is gedaan, een besluit tot inhouding is genomen, de geldigheid van dat rijbewijs inmiddels is geschorst of indien dat rijbewijs inmiddels ongeldig is verklaard of geworden." Het College zou het ten eerste op prijs stellen als in de memorie van toelichting ook aandacht wordt besteed aan de omgekeerde volgorde, namelijk aan de melding die in de tijd voorafgaat aan hetzij de invordering, hetzij het besluit tot inhouding. Het College meent dat invordering en inhouding, ook als de houder door een melding de ongeldigheid van zijn rijbewijs heeft bewerkstelligd, onverminderd mogelijk moeten blijven. Ongeacht welke melding de houder (al dan niet te goeder trouw) heeft gedaan, als hij het aan

hem afgegeven rijbewijs nog heeft en (dus) nog niet heeft ingeleverd,¹ dan zal hij in voorkomende gevallen moeten voldoen aan de vordering zoals bedoeld in artikel 164, eerste lid, WVV 1994 en zal hij dus dit rijbewijs moeten overgeven. Om die reden is het van belang dat wordt geëxpliciteerd dat in de door de wet benoemde gevallen de invorderingsbevoegdheid onverkort van toepassing blijft ook al zou het rijbewijs al eerder zijn geldigheid hebben verloren. Het betreft immers nog steeds de vordering tot overgifte van 'het hem afgegeven rijbewijs'.

Ten slotte, voor wat betreft onderdeel F, maakt het College een opmerking van taalkundige aard. Het voorgestelde artikel 123, eerste lid, aanhef en onder h, WVV 1994 houdt in dat een rijbewijs zijn geldigheid verliest "door registratie in het rijbewijzenregister op de door Dienst Wegverkeer vastgestelde wijze van de melding van de houder dat het aan hem afgegeven rijbewijs is vermist of gestolen of bij wie het vermoeden bestaat dat het aan hem afgegeven rijbewijs voorwerp is van fraude, dan wel dat van de gegevens op dat rijbewijs misbruik is of wordt gemaakt". Deze wijze van formuleren is minder gelukkig. De bepaling kan op twee manieren worden opgeknipt. In de eerste plaats is er sprake "van de melding van de houder dat het aan hem afgegeven rijbewijs is vermist of gestolen", in de tweede gaat het om een "melding van de houder (...) bij wie het vermoeden bestaat dat het aan hem afgegeven rijbewijs voorwerp is van fraude, dan wel dat van de gegevens op dat rijbewijs misbruik is of wordt gemaakt". Deze laatste formulering ('melding van de houder (...) bij wie') laat niet uitkomen wat de inhoud is van de melding die deze houder doet. Vanzelfsprekend gaat het om het fraude- of misbruikvermoeden als inhoud van de melding, maar dat zegt de bepaling niet met zoveel woorden. Dit kan simpel worden opgelost door de woorden 'bij wie' te vervangen door 'dat bij hem'.

Onderdelen J & K

De artikelen 132, zevende lid, en 134, achtste lid, WVV 1994 worden ingevoegd voor het geval dat het rijbewijs dat in aanmerking komt voor een ongeldigverklaring reeds eerder zijn geldigheid heeft verloren. Doet deze situatie zich voor dan plaatst het CBR een aantekening in het rijbewijzenregister waaruit blijkt dat de aanvrager bij de aanvraag van een nieuw rijbewijs "overeenkomstig bij algemene maatregel van bestuur vastgestelde wijze"² aan dezelfde eisen dient te voldoen die zouden hebben gegolden als het rijbewijs ongeldig zou zijn verklaard.

¹ Het College realiseert zich dat dit een omstandigheid is waarvan het bestaan niet altijd evident is.

² Het College stelt voor het woord 'overeenkomstig' te vervangen door 'op de' en aldus de in de hoofdttekst tussen aanhalingstekens geplaatste zinsnede in overeenstemming te brengen met de formulering die in de huidige wet zeven keer voorkomt.

In artikel 9, tweede lid, WVV 1994 is voor degene die weet of redelijkerwijs moet weten dat een op zijn naam gesteld rijbewijs ongeldig is verklaard een verbod opgenomen om een motorrijtuig te besturen in het geval aan hem nog geen nieuw rijbewijs is verstrekt. Hetzelfde verbod geldt indien de bestuurder (redelijkerwijs) moet weten dat hij bij de aanvraag van een nieuw rijbewijs moet voldoen aan bij AMvB gestelde voorwaarden als bedoeld in artikel 123b, derde lid, WVV 1994.

In artikel 123b, derde lid, WVV 1994 is een soortgelijke vorm van registratie opgenomen, al is het in deze situatie de officier van justitie die in voorkomend geval een aantekening in het rijbewijzenregister plaatst. Nu de artikelen 132 en 134 WVV 1994 worden uitgebreid met een procedure (voor het maken van een aantekening in het rijbewijzenregister) die vergelijkbaar is met die van artikel 123b WVV 1994, vraagt het College zich af of deze nieuwe artikelliden niet ook dienen te worden opgenomen in artikel 9, tweede lid, WVV 1994.

Onderdeel M

Artikel 161, eerste lid, en artikel 180, vijfde lid, worden gewijzigd; in beide bepalingen wordt ingevoegd "123, derde en vierde lid". De woorden "verplichting tot inlevering" komen in de huidige wet (behalve in artikel 161, eerste lid en artikel 180, vijfde lid) ook voor in artikel 115, eerste lid, artikel 164, zesde lid, en in artikel 180, derde lid. In artikel 115, eerste lid en artikel 164, zesde lid, zou de zojuist bedoelde invoeging ook welkom zijn. (Niet in artikel 180, derde lid.)

Tot slot merkt het College meer in het algemeen op dat het geen voorstander is van betekenisloze woorden in namen van wetten. Het College kent vele woorden die met 'stop-' beginnen (stoplap, stoplicht, stopnaald, stopverf), maar 'stoprijbewijs' hoort daar niet bij.

Hoogachtend,

wob
weigeringsgr
ond

procureur-generaal